

ویژگی های مدرس خوب در دانشگاه

دانشکده علوم انسانی

راهبرد ارتقای سطح کیفیت آموزشی

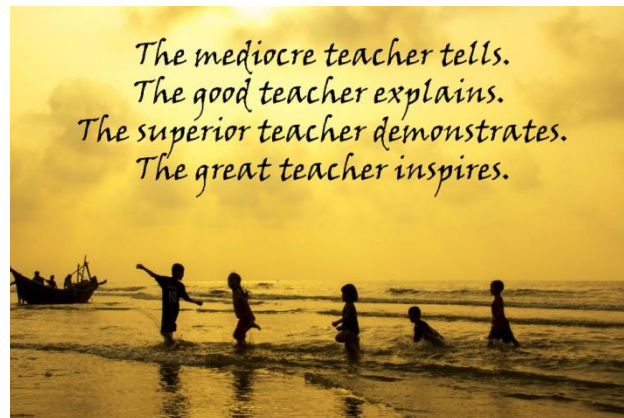
خصوصیات مدرس خوب در دانشگاه

براساس شیوه نامه تدریس دانشگاهی مرکز توسعه خدمات آموزشی آلمان

ترجمه و تدوین

گروه مدیریت و حسابداری

(مصطفی جعفری)

استادان فقط زمانی موفق هستند که دانشجویان شان را قادر سازند آن چیزی را که نیاز دارند به سرعت و به خوبی و در زمان درست ، یاد بگیرند. معیار موفقیت آن ها کیفیت یادگیری است که نتایج تدریس آن هاست. با این هدف در ذهن مان، ممکن است کیفیات و تکنیک هایی را که به اثربخشی استادان کمک کنند بیازماییم.

الف) شایستگی داشتن در موضوع تدریس

معیار نهایی که یک استاد قضاوت می شود خزانه دانش او در باره موضوع است. مدرس باشد تجربیات تخصصی و تکنیکی به منظور یاد دادن یک تکنیک به دیگران دم دست (در چنته) داشته باشد. این امر بدین معناست که آشنایی کافی با موضوع تدریس به منظور اینکه قادر به ارائه آن با رویکردهای گوناگون بر اساس نیاز های دانشجویان (فرگیران) دارد.

ب) تسلط بر تکنیک های تدریس و ارزیابی

استاد باید قادر باشد اصول، شیوه ها و تکنیک های تدریس و ارزیابی در کلاس را بکار گیرد. این امر شامل موارد زیر است :

- ✓ واضح و شفاف حرف زدن.
- ✓ تکرار و تاکید بر نکات کلیدی به روشی که که دانشجویانی در برابر فرصتی قرار گیرند که بفهمند و بخاطر بیاورند.
- ✓ تشویق دانشجویان به مشارکت از طریق سئوالات خوب پرسیدن.
- ✓ بطور شایسته به نمایش گذاشتن [و اثبات کردن] موضوع.

از آنجا که ارزیابی یک فرایند ادامه دار است ، دانش و بکارگیری آن برای مدرس ضروری است. امتحان ها، آزمون ها (تست ها)، و آزمونک ها باید به منظور تعیین این امر طراحی شوند که آیا دانشجویان به هدف های خاص کسب دانش و مهارت ها نایل شده اد یا خیر.

ج) شور و شوق تدریس

این یک عامل بسیار با اهمیت برای مدرسان خوب است. نگرش مدرس به یاد دادن و به دانشجویان تعیین کننده است. مدرس به انگیزه ای برای تدریس نیاز دارد. برانگیخته بودن یک نیروی پیش برنده درونی برای رسیدن به چیزی است . بخشی از این انگیزه برای مدرس شور و شوق دانستن نیاز های فردی و جمعی ، مشکلات و محدودیت های دانشجویان اوست. به این معنا که با دخالت دادن حقیقی دانشجویان به آن ها کمک شود تا به موانعی که می توانند در فرایند تدریس دست و پاگیر شوند غلبه کنند. نگرش مدرس برانگیخته شده نباید این باشد که « این شخص خیلی پوست کلفت تر از آن است که همه چیز را بفهمد » بلکه باید نگرش استاد این باشد که « من چگونه می توانم به این شخص کمک کنم که با کمترین تلاش یاد بگیرد. »

د) باتدبیر و خلاق بودن

یک مدرس باتدبیر و خلاق کسی است که با برای امور غیر منتظره آمادگی دارد. این امر نه تنها باعث بهبود یا طراحی آن وضعیت های تدریس که جذاب نیستند می شود، بلکه حتی کمک می کنند تا فهمیدن بغرنج ترین موضوع درسی برای دانشجویان ساده و آسان باشد. همچنین این امر با استفاده از روی داد های کنونی ، مثال ها و منابع مناسب که به شفاف شدن ایده ها و مفاهیم جدید کمک می کند ارتباط دارد.

ه) پر توجه بودن به نیاز های دانشجویان

دقت کردن به نیاز دانشجویان شامل تشخیص و متمایز کردن مشکلاتی است که ممکن است دانشجویان با آن ها مواجه شوند. یک مدرس خوب برای تفاوت های فردی و نیاز های فردی مطالب درسی تهیه و ارائه می کند. همچنین این تفاوت های فردی است که انتخاب و ترکیب تکنیک هایی را که برای ارائه مطلب درسی بکار خواهد رفت تعیین می کنند. سه دسته دانشجو وجود دارند:

دسته اول: آنانی که ناتوانی های فیزیکی یا روان شناختی دارند ، یا به سادگی یادگیرندگان آهسته.

دسته دوم: یادگیرندگان متوسط یا میان حال.

دسته سوم: دانشجویان خبره و ماهر(مشکل و پیچیده) یا تند آموزان.

مدرس باید قادر باشد تکنیک های ارائه درس را طوری سازمان دهد که این تنوع را پاسخ دهد. همه طبقه های متفاوت دانشجویان نیازمند آنند که مورد توجه مدرس قرار گیرند.

همچنین مدرس نیازمند آنست که به دالوایی و اضطراب های دانشجویان حساس باشد این اضطراب ها ممکن است ناشی از تجربه ی ریسک شکست باشند و از اینرو احتمالا تماما کلاس را به هم بریزد.

ه) تکنیک های مدیریت کلاس بلد بودن

مدیریت کلاس درس یک مسئولیت مهم برای مدرس است. این شامل به دست آوردن و توزیع عرضه ها و تجهیزات، نگاهداری ثبت شده ها، گزارش نویسی ها و انجام سایر امور اداری پیش از آغاز تدریس واقعی است.

و) داشتن نگرش حرفه ای

مدرس به عنوان یک حرفه ای ، هم به احترام به خود و هم به احترام به تخصص نیاز مند است. هر چیزی که استاد می گوید و انجام می دهد نگرش حرفه ای را منعکس می کند. این امر ممکن است بطور مثبت یا منفی تفسیر شود. هر تفسیر که باشد بر دانشجویان ، بر موضوع برنامه آموزش به عنوان یک کل اثر خواهد گذاشت. **عموما نگرش مدرس اثر شگرف در نگرش و سیرت دانشجویان دارد.**

آن مدرس که نگرش حرفه ای مناسب دارد محیط یاددهی/یادگیری را ارتقا می دهد و کسب دانش و مهارت ها را تقویت می کند. اغلب اینگونه مدرس یک فهم مشفقانه و غمخوارانه از مسائل دانشجویان دارد و با یکایک افراد بطور منصفانه و مناسب برخورد می کند. به منظور انجام بسیار خوب [وظایف] شغلی ، ممکن است در زمان هایی که ساعت ها به دانشجو کمک شده پسندیده باشد. حرفه ای باید همواره آماده و راغب باشد به ماورای وظایف فوری درخواست شده برود.

ز) توانمندی پرورش دادن روابط شخصی خوب

استادان، دانشجویان و روسا نیازمند داشتن ارتباط خوب و باهمدیگر به سر بردن هستند. مدرسان نیازمندند از خصلت های منفی مانند سو استفاده ، فریب زبان توهین آمیز یا طعنه آمیز به دانشجویان هم در داخل و هم در بیرون کلاس درس پرهیزند. مدرسان از دید دانشجویان نباید مانند کسی که در برج عاج زندگی می کند نگاه شوند. به این امر بدین معناست که مدرسان در دنیای خاص خود زندگی می کنند و به مشکلات دانشجویان شان بی توجه اند. به همان اندازه این امر هم اهمیت دارد که روابطه بین مدرسان و مافوق هاشان قلبی و صمیمی باشد.

برو با مردمان زندگی کن . از آنها یاد بگیر. آغاز کن با آنچه که آنها می دانند . بساز با آنچه که آنان دارند. زیرا بهترین رهبران کسانی اند که زمانی که وظایف شان را انجام دادند همه مردم خواهند گفت ما خودمان این کارها را انجام دادیم.

لائو تسو، چین 700 ق.م

در زیر خصوصیات یک استاد بد را بیابید. "هر یک از آن خصوصیات می تواند در محیط دانشگاه به بحث گذاشته شود و آن مواردی که مشکل سازند با کمک هم تغییر داده شوند. انتقال دادن مدرس مشکل دار از یک موسسه [دانشگاه] به موسسه [دانشگاه] دیگر برای تغییر او کمک نمی کند. مدیران دانشگاهی باید بقدر کافی صبور باشند و به مدرسان مشکل دار در جهت تغییر کردن و بهبود کیفیت موسسه [دانشگاه] مساعدت کنند". (Wabuko, N.M.S.)
(April 1995, STM TM Course)

ویژگی های یک مدرس بد

نسبت به دانش آموزان [وزیردستان] بی رحم است (دلرحم نیست).
برای پذیرفتن انتقاد آمادگی ندارد.
رازدار نیست.

نسبت به زمان [در کلاس] آگاه نیست.
راستکار [بی غل و غش] نیست.
شنیدنی نیست. همکاری کننده نیست.
سست (تبل) است. در فعالیت هایش بسامان منظم نیست.
خلاق و با تدبیر نیست.
کنترل کلاسش ضعیف است.
پارتی بازی نشان می دهد. [نسبت به افراد مورد توجه].
ارتباطش با دانشجویان ضعیف است.
احساسات قومی قبیله ای قوی نشان می دهد.
در آمادگی حرفه ای کمبود دارد.
در تسلط بر موضوع درسی شایستگی ندارد.
برای پرهیز از انجام وظایف، به دنبال بهانه است.
سلسله مراتب مدیریتی رعایت نمی کند.
دانشجویان را بر نمی انگیزاند.
همواره شایعات می پراکند و حرف مفت می زند.
تعامل اجتماعی اش با همکاران دانشگاهی ضعیف است.
بدون توضیح غیبت کمی کند.
برای دانشجویان مثال های بد می زند.
زیادی احساساتی است.
در بیشتر مواقع در درون خودش است.

4 Types of Teachers

A mediocre teacher
tells.

A good teacher
explains.

A superior teacher
demonstrates.

**A Great teacher
inspires.**

mnRAJU